

Prese un informācija

Eiropas Savienības Vispārējā tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 62/20
Luksemburgā, 2020. gada 20. maijā

Vispārējās tiesas rīkojumi lietās T-526/19 un T-530/19
Nord Stream 2 AG un *Nord Stream AG*/Parlaments un Padome

Eiropas Savienības Vispārējā tiesa atzīst par nepieņemamām prasības, ko *Nord Stream AG* un *Nord Stream 2 AG* cēla par Direktīvu 2019/692, ar kuru daži dabasgāzes iekšējā tirgus noteikumi tikuši attiecināti uz gāzes cauruļvadiem no trešajām valstīm

Minētā direktīva gāzes cauruļvadu Nord Stream 1 un Nord Stream 2 operatorus katrā ziņā neskar tieši

Šveices sabiedrībai *Nord Stream AG*, kurā 51 % pamatkapitāla ir Krievijas sabiedrības *PJSC Gazprom*¹ īpašumā, pieder un tā ekspluatē gāzes cauruļvadu “Nord Stream” (parasti saukts par “Nord Stream 1”), kurš nodrošina gāzes pārvadi starp Viborgu (Krievija) un Lubminu [*Lubmin*] (Vācija), kas atrodas netālu no Greifswaldes [*Greifswald*] (Vācija). Šī gāzes cauruļvada būvniecība tika pabeigta 2012. gadā, un tā ekspluatācija ir paredzēta 50 gadus ilgam laikposmam.

Šveices sabiedrība *Nord Stream 2 AG*, kura pilnībā pieder Krievijas publiskajai akciju sabiedrībai *Gazprom*, ir atbildīga par gāzes cauruļvadam “Nord Stream 1” paralēla gāzes cauruļvada “Nord Stream 2” plānošanu, būvniecību un ekspluatāciju. 2017. gada janvārī tika sākti šim gāzes cauruļvadam paredzēto cauruļu apbetonēšanas darbi.

2019. gada 17. aprīlī Parlaments un Padome pieņēma Direktīvu 2019/692² (turpmāk tekstā – “direktīva par grozījumiem”), ar ko groza Direktīvu 2009/73 par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu³. Minētā direktīva stājās spēkā 2019. gada 23. maijā, un dalībvalstīm principā tā bija jātransponē savās valsts tiesībās vēlākais līdz 2020. gada 24. februārim. Atbilstoši *Nord Stream 2 AG* sniegtajai informācijai minētās direktīvas spēkā stāšanās datumā gāzes cauruļvada “Nord Stream 2” cauruļu apbetonēšanas darbi bija pabeigti 95 % apmērā.

Sākot no direktīvas par grozījumiem spēkā stāšanās datuma, daļa no gāzes cauruļvadu ekspluatētāju, tādu kā *Nord Stream AG* un *Nord Stream 2 AG*, gāzes pārvades līnijām, šajā gadījumā daļa, kas atrodas starp dalībvalsti un trešo valsti – līdz dalībvalstu teritorijai, vai daļa, kas atrodas dalībvalsts teritoriālajos ūdeņos, tagad potenciāli ir pakļauta Direktīvai 2009/73 un valsts transponēšanas noteikumiem. Tas tostarp nozīmē šo ekspluatētāju pienākumu nodalīt pārvades sistēmu operatorus no pārvades sistēmām, kā arī izveidot sistēmu, kas trešajām personām dod nediskriminējošu piekļuvi gāzes pārvades un sadales sistēmām, pamatojoties uz publicētiem tarifiem.

Nord Stream AG un *Nord Stream 2 AG* cēla prasības⁴ Eiropas Savienības Vispārējā tiesā, lūdzot, pirmkārt, daļēji atcelt direktīvu par grozījumiem un, otrkārt, pilnībā atcelt minēto direktīvu.

¹ Pārējie 49 % pieder četrām Šveices sabiedrībām šādos apmēros: pa 15,5 % pieder divām no minētajām sabiedrībām, kuras ir divu Vācijas sabiedrību netiešā īpašumā, un pa 9 % pieder divām pārējām, no kurām viena ir Francijas sabiedrības netiešā īpašumā un otra ir Nīderlandes sabiedrības meitasuzņēmums.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/692 (2019. gada 17. aprīlis), ar ko groza Direktīvu 2009/73/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu (OV 2019, L 117, 1. lpp.).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/73/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu (OV 2009, L 211, 94. lpp.).

⁴ Komisija, Igaunija, Latvija, Lietuva un Polija iesniedza pieteikumus par iestāšanos lietā Parlamenta un Padomes prasījumu atbalstam. Ņemot vērā, ka ar šodienas rīkojumiem tiesvedība tiek izbeigta, Vispārējai tiesai vairs nav jālemj par šiem pieteikumiem.

Nord Stream 2 AG norāda, ka jaunās saistības tai nozīmē būtiskas izmaiņas, jo, lai izpildītu šīs saistības, tai būtu jāpārdod gāzes cauruļvads "Nord Stream 2" kopumā vai būtu pilnībā jāmaina tās organizatoriskā un uzņēmuma struktūra, un ka tas grautu šīs infrastruktūras finansēšanas bāzi, kurai turklāt ir piesaistīti Eiropas uzņēmumi ⁵.

Nord Stream AG, kas lūdz atcelt jauno normu, ar kuru valsts regulatīvajām iestādēm ir noteikts pienākums lemt par dažiem lūgumiem piešķirt atkāpi vēlākais līdz 2020. gada 24. maijam, norāda, ka jauno saistību, kas izriet no šīs normas, dēļ tai būtu būtiski jāmaina akcionāru vienošanās, kas uz to attiecas, savi statūti un vienošanās par gāzes pārvadi, ko tā noslēgusi ar *Gazprom export LLC*.

Ar šodienas rīkojumiem Vispārējā tiesa noraida minētās prasības kā nepieņemamas.

Gan attiecībā uz *Nord Stream 2 AG*, gan *Nord Stream AG* Vispārējā tiesa konstatē, ka direktīva par grozījumiem tās neskar tieši.

Proti, tikai ar dalībvalstu veicamiem vai veiktiem šīs direktīvas transponēšanas pasākumiem tādi operatori kā tie, kas cēlušī aplūkojamās prasības, tiks vai ir tikuši pakļauti (atbilstoši šo dalībvalstu paredzētajiem nosacījumiem) no grozītās Direktīvas 2009/73 izrietošajiem pienākumiem.

Attiecībā uz valsts transponēšanas pasākumiem, ar kuriem kopš 2020. gada 24. februāra attiecībā uz operatoriem būtu jāpadara par saistošiem no grozītās Direktīvas 2009/73 izrietošie pienākumi, dalībvalstīm ir novērtējuma brīvība.

Turklāt saskaņā ar direktīvu par grozījumiem valstu regulatīvās iestādes ar zināmiem nosacījumiem var nolemt piešķirt atkāpes no dažiem grozītās Direktīvas 2009/73 noteikumiem saistībā, pirmkārt, ar nozīmīgākiem jauniem gāzes infrastruktūras objektiem un, otrkārt, ar gāzes pārvades līnijām starp dalībvalstīm un trešajām valstīm, kas pabeigtas pirms 2019. gada 23. maija. Šo normu īstenošanas nolūkā valstu regulatīvajām iestādēm ir plaša novērtējuma brīvība attiecībā uz šādu atkāpju piešķiršanu un eventuāliem konkrētiem nosacījumiem, kuriem šādas atkāpes var tikt pakārtotas.

Attiecībā uz *Nord Stream AG* Vispārējā tiesa turklāt konstatē, ka **direktīva par grozījumiem to neskar arī individuāli.**

Šajā ziņā Vispārējā tiesa tostarp norāda, ka *Nord Stream AG* nebija tiesību ekspluatēt un/vai turpināt ekspluatēt divu gāzes cauruļvadu "Nord Stream" tīklu tādējādi, ka tā būtu atbrīvota no jebkādiem Savienības tiesību aktos noteiktajiem ierobežojumiem, vismaz attiecībā uz šīs gāzes pārvades līnijas daļu, kas atrodas Savienības teritorijā, konkrētajā gadījumā – dalībvalsts iekšzemes jūrā.

Tādējādi apstākļi, ka direktīvas par grozījumiem pieņemšanas laikā *Nord Stream AG* ir bijusi daļa no ierobežota, identificēta vai identificējama tādu operatoru loka, kurus ietekmēja Direktīvas 2009/73 teritoriālās un/vai materiālās piemērošanas jomas paplašināšana, neļauj secināt, ka direktīva par grozījumiem to skartu individuāli. Proti, nav strīda par to, ka tās piemērošana tiek veikta atbilstoši Savienības likumdevēja definētiem objektīviem kritērijiem, tostarp tādām kritērijiem, saskaņā ar kuru gāzes pārvades līnijām, kas varētu pretendēt uz noteiktām atkāpēm, būtu jābūt pabeigtām pirms 2019. gada 23. maija, t.i., pirms direktīvas par grozījumiem spēkā stāšanās datuma.

Saistībā ar **tiesībām efektīvi vērsties tiesā**, uz kurām norādījusi *Nord Stream 2 AG*, Vispārējā tiesa piebilst, ka šis operators varētu lūgt Vācijas regulatīvo iestādi piešķirt tai atkāpi un attiecīgā gadījumā varētu apstrīdēt šīs iestādes lēmumu **Vācijas tiesā**, atsaucoties uz direktīvas par grozījumiem spēkā neesamību un ierosinot minētajai tiesai vērsties Tiesā ar prejudiciālu jautājumu par direktīvas par grozījumiem spēkā esamību.

⁵ Finansējumu, kura apjoms sasniedz 9,5 miljardus EUR, 50 % apmērā nodrošina sabiedrības *ENGIE SA* (Francija), *OMV AG* (Austrija), *Royal Dutch Shell plc* (Nīderlande un Apvienotā Karaliste), *Uniper SE* (Vācija) un *Wintershall Dea GmbH* (Vācija).

Turklāt pēc Padomes lūguma Vispārējā tiesa nolemj, ka **četri dokumenti, kurus Nord Stream 2 AG ir iesniegusi** saistībā ar savu prasību, **nesaņemot atļauju no attiecīgās iestādes** kā dokumentu autores vai adresātes, **tiekl izņemti no lietas materiāliem** un ka tāpat nav jāņem vērā prasības pieteikuma un pielikumu teksta daļas, kurās ir ietverti izvilki no minētajiem dokumentiem. Tostarp runa ir par Padomes juridiskā dienesta atzinumu, kas adresēts dalībvalstu pastāvīgajiem pārstāvjiem, un par Komisijas ieteikumiem, kas adresēti Padomei ar nolūku pieņemt lēmumu par starptautiskajām sarunām ar trešo valsti. Balstoties tostarp uz nesen pasludinātu Tiesas spriedumu lietā Slovēnija/Horvātija⁶ un tādējādi ievērojot Regulu par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem⁷, Vispārējā tiesa konstatē, ka saistībā ar šiem dokumentiem, kuriem Padome bija atteikusi piekļuvi pēc kāda Nord Stream 2 darbinieka pieteikuma, Padome pamatoti, pirmkārt, atsaucas uz juridisko atzinumu aizsardzību un, otrkārt, uzskata, ka to izpaušana konkrēti un faktiski kaitētu sabiedrības interesēm saistībā ar Savienības starptautiskajām attiecībām.

ATGĀDINĀJUMS: Apelācijas sūdzību, kas attiecas tikai uz tiesību jautājumiem, par Vispārējās tiesas nolēmumu var iesniegt Tiesā divu mēnešu un desmit dienu laikā no nolēmuma paziņošanas brīža.

ATGĀDINĀJUMS: Prasības atcelt tiesību aktus ir vērstas uz to, lai atceltu Savienības iestāžu tiesību aktus, kas ir pretrunā Savienības tiesībām. Noteiktos apstākļos dalībvalstis, Eiropas iestādes un privātpersonas var celt prasību atcelt tiesību aktu Tiesā vai Vispārējā tiesā. Ja prasība ir pamatota, tiesību akts tiek atcelts. Attiecīgajai iestādei ir jānovērš iespējamās nepilnības tiesiskajā regulējumā, kas radušās sakarā ar tiesību akta atcelšanu.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Vispārējai tiesai nav saistošs.

Pilns rīkojumu ([T-526/19](#) un [T-530/19](#)) teksts atrodams CURIA tīmekļvietnē.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

⁶ Spriedums, 2020. gada 31. janvāris, Slovēnija/Horvātija (C-457/18, skat. arī [PP Nr. 9/20](#)).

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1049/2001 (2001. gada 30. maijs) par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV 2001, L 145, 43. lpp.).